

Vårändringsbudget för 2011

Till finansutskottet

Finansutskottet beslutade den 26 april 2011 att ge övriga berörda utskott tillfälle att yttra sig över Vårändringsbudget för 2011 (prop. 2010/11:99) med eventuella motioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Trafikutskottet behandlar i detta yttrande propositionens förslag för utgiftsområde 22 Kommunikationer samt motion 2010/11:Fi15 av Isak From m.fl. (S).

Utskottets överväganden

Regeringens förslag

Väghållning

Riksdagen har tidigare i samband med budgetregleringen hösten 2010 bemyndigat regeringen att disponera en låneram i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 7 452 miljoner kronor för investeringar i vissa vägprojekt m.m. De projekt som låneramen omfattar är byggandet av Svinesundsförbindelsen på väg E6 och de sedan tidigare prioriterade vägprojekten E6 delen Rabbalshede–Hogdal, E20 delen Tollered–Alingsås och genom Alingsås, riksväg 40 delen Brämhult–Hester, riksväg 40 delen Haga–Ljungarum, riksväg 45 delen Angeredsbron–Älvängen, riksväg 44 delen Båberg–Väne Ryr samt riksväg 49 Skara–Varnhem. Vidare omfattar låneramen nya investeringar i vissa väg- och järnvägsprojekt vars kapitalkostnader helt eller delvis ska finansieras med inkomster från trängselskatt eller vägavgifter.

Regeringen anger i vårändringspropositionen att produktionstakten för vissa av de angivna projekten förändrats. Exempelvis behöver de betalstationer som ska ingå i trängselskattesystemet i Göteborg byggas tidigare. I propositionen föreslås mot denna bakgrund att låneramen ökas med 148 miljoner kronor och att regeringen därmed bör bemyndigas att för 2011 besluta om en låneram intill ett belopp av 7 600 miljoner kronor.

Statens åtagande om upprätthållande av flygtrafik Östersund–Umeå

Riksdagen beslutade 1980 att Jämtlands län skulle ingå i norra sjukvårdsregionen, vars regionsjukhus är Norrlands universitetssjukhus i Umeå (prop. 1980/81:9, bet. 1980/81:SoU6, rskr. 1980/81:123). Socialutskottet anförde i sitt betänkande om förslaget till förändring att en förutsättning för utökningen av Umeåregionen med Jämtlands län var att resmöjligheterna förbättrades för patienter från länet som skulle få regionsjukvård i Umeå. Riksdagen beslutade 1993 med anledning av propositionen Köp av interregional persontrafik på järnväg samt flygtrafik mellan Östersund och Umeå (prop. 1993/94:42, bet. 1993/94:TU8, rskr. 1993/94:114) att staten skulle trygga en grundläggande flygtrafik mellan Östersund och Umeå och tillskjuta medel för att möjliggöra en upphandling av flygtrafik.

Regeringen anför i vårpropositionen att nyligen genomförda resenärundersökningar visar att det är ytterst få patienter som reser med den berörda flygtrafiken. Regeringen anser därför att det inte längre är motiverat att det ska finnas ett särskilt utpekad ansvar för staten att upphandla flyglinjen Östersund–Umeå. Det bör följaktligen vara en uppgift för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att på bästa sätt använda anslag

1:7 Trafikavtal för att minska bristerna i den interregionala kollektivtrafiken. Regeringen föreslår mot denna bakgrund att statens uttalade åtagande att upprätthålla flygtrafik mellan Östersund och Umeå upphör att gälla.

Motionen

I motion Fi15 av Isak From m.fl. (S) anges att om riksdagen skulle följa propositionens förslag uppstår utomordentligt allvarliga konsekvenser för norrlänningarnas möjligheter att nyttja sin regionsjukvård, antingen när det själva reser eller när de får tillgång till specialiserad kompetens genom att sjukvårdspersonalen reser. Dessutom kommer det att bli stora svårigheter att inför länsmedborgarna försvara och förklara lojaliteten mot Norrlands universitetssjukhus, speciellt inför dem som bor i länets södra delar, eftersom restiden och avståndet är så mycket kortare till Uppsala och Akademiska universitetssjukhuset. Förslaget skulle dessutom på ett uppseendeväckande sätt motverka andra mål som riksdagen har satt upp för hälso- och sjukvården till befolkningen. I motionen hänvisas vidare till att avståndet Östersund–Umeå är 40 mil, vilket innebär en restid på ca 5 timmar med bil och ca 6 timmar med buss. Motionärerna föreslår mot denna bakgrund att riksdagen riktar ett tillkännagivande till regeringen om behovet av fortsatt statlig upphandling av flygtrafiken mellan Östersund och Umeå.

Trafikutskottets ställningstagande

Väghållning

Trafikutskottet anser det angeläget att produktionstakten hålls rationell för de projekt som enligt tidigare riksdagsbeslut förutsätts bli finansierade med lån. Utskottet har därmed ingen invändning mot regeringens förslag att den aktuella låneramen höjs med 148 miljoner kronor. Utskottet anser mot denna bakgrund att finansutskottet bör föreslå riksdagen att regeringen bemyndigas att för 2011 besluta om en låneram i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 7 600 000 000 kr för visa vägprojekt m.m.

Statens åtagande om upprätthållande av flygtrafik Östersund–Umeå

Enligt trafikutskottets mening är det angeläget att statens medel för upphandling av transportpolitiskt motiverad interregional kollektiv persontrafik används på effektivt sätt. Det innebär att medelsanvändningen ska medverka till uppbyggandet av ett samverkande långväga kollektivt persontrafiksystem av buss-, båt-, flyg- och tågtransporter där målet är att skapa ett tillgängligt transportsystem med hög kvalitet, säker trafik och god miljö samt bidra till en positiv regional utveckling.

För att främja en effektiv medelsanvändning är det viktigt att fortlöpande hänsyn tas till förändringar på transportmarknaden och utvecklingen i samhället med förändrade resmönster. Enligt utskottets mening är det därför angeläget att trafiken upphandlas i former som möjliggör att olika trafikuppgifter kan vägas mot varandra utan att trafiken på någon sträcka intar en särställning. Trafikutskottet har därmed inga invändningar mot att statens åtagande sedan drygt 30 år tillbaka att upprätthålla flygtrafik på just en enda sträcka i landet, nämligen mellan Östersund och Umeå, upphör att gälla.

I sammanhanget vill utskottet klargöra att detta ställningstagande inte rör frågan om trafikens fortsatta utformning. Frågan om eventuellt fortsatt stöd för trafiken ska sålunda bedömas av regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer i likhet den övriga trafik som upphandlas.

Trafikutskottet förordar därför att finansutskottet föreslår att riksdagen godkänner regeringens förslag om att statens åtagande att upprätthålla flygtrafik mellan Östersund och Umeå upphör att gälla. Av utskottets ställningstagande följer att finansutskottet bör avstyrka motion Fi15 av Isak From m.fl. (S).

Stockholm den 17 maj 2011

På trafikutskottets vägnar

Anders Ygeman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anders Ygeman (S), Jan-Evert Rådström (M), Eliza Roszkowska Öberg (M), Monica Green (S), Malin Löfsjögård (M), Lars Mejern Larsson (S), Sten Bergheden (M), Suzanne Svensson (S), Lars Tysklind (FP), Leif Pettersson (S), Anders Åkesson (C), Edward Riedl (M), Stina Bergström (MP), Annelie Enochson (KD), Tony Wiklander (SD), Siv Holma (V) och Leif Jakobsson (S).

Avvikande mening

Statens åtagande om upprätthållande av flygtrafik Östersund–Umeå (S, MP, V)

Anders Ygeman (S), Monica Green (S), Lars Mejern Larsson (S), Suzanne Svensson (S), Leif Pettersson (S), Stina Bergström (MP), Siv Holma (V) och Leif Jakobsson (S) anför:

Vi motsätter oss regeringens förslag om att statens åtagande att upprätthålla flygtrafik mellan Östersund och Umeå ska upphöra att gälla. Som framhålls i motion Fi15 av Isak From m.fl. (S) skulle det om propositionens förslag genomförs uppstå utomordentligt allvarliga konsekvenser för norrlänningarnas möjligheter att nyttja sin regionsjukvård, antingen när det själva reser eller när de får tillgång till specialiserad kompetens genom att sjukvårdspersonalen reser. Dessutom kommer det att bli stora svårigheter att inför länsmedborgarna försvara och förklara lojaliteten mot Norrlands universitetssjukhus, speciellt inför dem som bor i länets södra delar, eftersom restiden och avståndet är så mycket kortare till Uppsala och Akademiska universitetssjukhuset. Förslaget motverkar dessutom på ett uppseendeväckande sätt andra mål som riksdagen har satt upp för hälso- och sjukvården till för befolkningen. I sammanhanget kan det vidare hänvisas till att avståndet Östersund–Umeå är 40 mil, vilket innebär en restid på ca 5 timmar med bil och ca 6 timmar med buss.

Som företrädare för Landstinget i Jämtlands län och Norrlandstingens Regionförbund har redovisat i samband med ärendets beredning i trafikutskottet finns också starka argument för ett fortsatt statligt engagemang. Vid mötet ifrågasattes också relevansen i den resandeundersökning som gjorts för den aktuella flygtrafiken som argument för slopad riksdagsbindning av trafikupphandlingen.

Vi anser därför att finansutskottet bör föreslå riksdagen att inte godkänna regeringens förslag om att statens åtagande att upprätthålla flygtrafik mellan Östersund och Umeå upphör att gälla. Följaktligen bör finansutskottet tillstyrka motion Fi15 av Isak From m.fl. (S).